

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa W. G.
przeciwko Miastu i Gminie K.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 listopada 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od

orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący W. G. powołał się na potrzebę wykładni art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (jedn. tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 293, dalej - „u.p.o.z.p.”, w zakresie relacji, w jakiej pozostają ze sobą roszczenia określone w ust. 1 pkt 1 i 2 tego przepisu. Wskazał również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W świetle utrwalonego stanowiska judykatury, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia stosownych orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowych dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa, a wynikiem postępowania kasacyjnego (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepubl., z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl. i z dnia 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18, niepubl.).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, by skarżący wykazał twierdzoną przyczynę kasacyjną.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 619/11 (niepubl.), przywołanego przez Sąd Okręgowy, Sąd Najwyższy szczegółowo scharakteryzował

roszczenia ustanowione w art. 36 ust. 1 u.p.o.z.p., wskazując m.in., że pozostają one w relacji wyłączania, co oznacza, że właściciel lub użytkownik wieczysty powinien dokonać między nimi wyboru, stosownie do okoliczności sprawy i własnej preferencji. Na alternatywny charakter rozważanych roszczeń zwracano uwagę także we wcześniejszym orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 332/06, niepubl.). We wniosku nie przywołanych żadnych rozstrzygnięć Sądu Najwyższego ani sądów powszechnych, względnie poglądów piśmiennictwa, w które pozostawałyby w opozycji do tego stanowiska. Argumentacja wniosku ograniczała się natomiast do przedstawienia własnego poglądu skarżącego, który pomijał nie tylko brzmienie art. 36 ust. 1 u.p.o.z.p., w którym nieprzypadkowo użyto typowego funktora alternatywy rozłącznej „albo”, lecz także to, że oba rozważane roszczenia realizują ten sam interes w postaci zapewnienia ekwiwalentu służącego usunięciu skutków zmiany wykonywania prawa własności nieruchomości w zestawieniu z korzystaniem z niej w dotychczasowy sposób lub zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem. W związku z tym, cenę wykupu nieruchomości ustala się z uwzględnieniem jej stanu (sposobu użytkowania) sprzed zmiany planistycznej (por. np. powołany już wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 619/11). Wybór postaci ekwiwalentu pozostawiono jednak właścicielowi (użytkownikowi wieczystemu), czego nie zmienia to, że skuteczność żądania wynagrodzenia „rzeczywistej szkody” (art. 36 ust. 1 pkt 1 u.p.o.z.p.), inaczej niż żądania wykupu (art. 36 ust. 1 pkt 2 u.p.o.z.p.), jest warunkowana wystąpieniem po stronie właściciela uszczerbku majątkowego.

Z motywów wniosku nie wynikało również, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), co zakłada ewidentną i widoczną *prima vista* wadliwość zaskarżonego orzeczenia (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.). W przyjętym w kodeksie postępowania cywilnego modelu apelacji pełnej sąd drugiej instancji nie jest w żaden sposób ograniczony w zakresie prawnej oceny żądania pozwu w płaszczyźnie prawa materialnego, niezależnie od zarzutów apelacji (por. uchwałę Sądu Najwyższego -

zasada prawna - z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55). Skarżący nie wykazał także, by doszło do naruszenia - tym bardziej naruszenia oczywistego - art. 384 k.p.c., nie wskazując, w jaki sposób zaskarżony wyrok, z uwzględnieniem przedmiotowych granic jego prawomocności materialnej (art. 365 w związku z art. 366 k.p.c.), stawiałby go w gorszej sytuacji w zestawieniu z wyrokiem Sądu Okręgowego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2019 r., II CSK 353/18, Biul. SN 2020, nr 1, s. 16).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw